

<http://uard.bg>

New Knowledge Journal of Science

Списание за наука „Ново знание“

University of Agribusiness and Rural Development Academic Publishing House
Bulgaria

Академично издателство на Висше училище по агробизнес и развитие на регионите
Пловдив

ПОЛИТОЛОГИЯ ЗА БЪЛГАРИ ИЛИ КАК ДА НЕ СЕ (САМО)НАДЛЪГВАМЕ „НАУЧНО“

Владимир Брезов

"Политологията е наука за политиката, властта и държавата"¹. Държавата е най-висша форма на човешка асоциация². Управлението на държавата е дефинитивен предмет на тази научна дисциплина, но съставът на управляващите и качеството на тяхната политика са следствие на гражданското съзнание, поведение и избор.

През годините на прехода от централизирана към пазарна икономика в България (а и в останалите постсоциалистически страни), който бе на власт кога по-малко, кога - повече, но винаги злоупотребяваше с общите ресурси. Тази перифраза на Гаетано Моска днес и тук, в България, има чувствително по-различен смисъл: едно е корупцията на Запад, където властта краде от богати граждани, съвършено различно е, когато вземаш от оцеляващия.

Нашият стандарт на живот стана архаично нисък. В изявление на Центъра за демографска политика от 13 декември 2013 г. се прави извод за геноцид над българите,³ а самите ние се определяме като най-нещастните хора от Европейския съюз⁴. В същото време властващите у нас живеят като че ли управляват най-щастливия народ на земята. Те вече 25 години неприкрито показват, че в слабите

икономики държавата е най-сигурният източник на доходи и превърнаха властта в самоцел.

Очевидно задълбочаването на проблема не можеше да продължи до безкрайност и периодично проявяващите се браншови или групови искания за по-високи доходи или облекчения се интензифицираха през втората половина на управлението на ГЕРБ. Те прераснаха в "енергийните" протести от февруари 2013 г., достигнаха до политически резултат с оставката на Б. Борисов на 20 февруари. След избора на Д. Пеевски за ръководител на ДАНС протестите се масовизираха и изостриха неимоверно, а по-късно постепенно отслабнаха.

Какво обаче се промени за българския гражданин от всичко това - такъв е действителният философско-житейски и политологически въпрос. Решиха ли се неговите реални проблеми? Не тези на държавата и на управляващите - те нямат подобни тежнениа. За да е съвсем ясно, например съседна Гърция и няколко други европейски държави бяха и все още формално са пред фалит, но минималните им доходи са неколккратно по-големи от тези на гражданите на "стабилна" България. Ако се върнем година назад, ще установим, че нищо не се е подобрило съществено. Причините за протестите остават: Мнозинството българи живеят трудно, дори мизерно за стандартите на 21 век.

България е рекордьор по черни статистики - намаляване на населението: от близо 9 млн. за 25 години станахме 6,9 млн.; по смъртност сме на 10 място - 14,32 промила; най-болната нация в Европа - първи по инфаркти, инсулти, ракови и белодробни заболявания, диабет и др. Според Евростат 60% от възрастните хора и 52% от децата в България живеят в пълна мизерия, без задоволителна храна, дрехи и обувки. Пенсиите са недостатъчни за физическото оцеляване на старите хора. България е най-корумпираната и най-

¹ Янков, Георги. Политологията като научна дисциплина // Политология (4 прер. и доп. изд.) / Георги Янков и др. ; Ред. проф. Георги Янков. - София : УИ Стопанство, 2001, - 295 с., с. 7.

² Вж. Аристотел. Политика / Аристотел; Прев. Анастас Герджиков ; Ред. Богдан Богданов - София: Отворено общество, 1995, - с. 64.

³ Виновниците за геноцида над българите трябва да бъдат наказани. Център за демографска политика, 2013 <http://bgdemography.eu/index.php/novini/109-vinovnitsite-za-genotzida-nad-balgarite-tryabva-da-badat-nakazani> (9.04.2014).

⁴ <http://www.karierist.com/news/eu/balgarite-prodalzhavat-da-sa-nai-neshtastnite-evropeici>;

престъпната държава. Ние сме най-неграмотни в Европа, според европейски институции повече от половината български ученици в някаква степен са неграмотни. Ние сме най-бедните европейци⁵. Европейското проучване на качеството на живот (EQLS), провеждано на всеки четири години, изследва обективните обстоятелства в живота на европейските граждани и какво мислят те за тях и за живота си като цяло. Според последното проучване от края на 2012 г. българите сме най-бедни и най-неудовлетворени и сме сред последните три европейски държави по оценката на транспорта, здравеопазването, образованието, грижите за децата и възрастните, социалните домове и пенсиите⁶.

Тази статия цели да покаже как в действителност – на основата на обективно верен анализ повече от една година властващите в България (предишни и настоящи) безумно и/или безсрамно паразитират на наш гръб и успешно представят това като единствената възможна грижа за мнозинството хора. Базирам се и изхождам от анализи, които съм правил, за да дезавуирам спекулативните партийни намерения още в зародиш, от експертните действия, които предприехме в т.нар. обществени съвети и които за съжаление не само не постигнаха своите цели, а в голяма степен послужиха за параван на управляващите в момента. И това се случва в условията на небивала гражданска активност и непознато за най-новата история на България политическо пробуждане, особено на младите хора. Очевидно проблемът е систематично проявяващ се политически и управленски рецидив, който не получи ли рационално решение, ще доведе до безполезни и дори опасни радикални последици.

В такъв каузален дискурс са изводите на монологичното изследване, което завърших и публикувах през февруари тази година - "Не" на партийната държава⁷. Именно тези изводи очертах публицитична, вербална и реална политическа позиция, която отговорно осъзнавам като философско-политологически обоснована и колегиално я споделям като позитивен призив, дори провокация за изразяване и отстояване на активни експертни позиции, които са безусловно необходими днес.

⁵ Вж. Виновниците за геноцида над българите трябва да бъдат наказани. Център за демографска политика, 2013 <http://bgdemography.eu/index.php/novini/109-vinovnitze-za-genotzida-nad-balgarite-tryabva-da-badat-nakazani> (9.04.2014).

⁶ Трето Европейското проучване на качеството на живот. ноември 2014 г. <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1264.htm> (9.04.2012).

⁷ Брезоев, Владимир. "Не" на партийната държава, София, Елит прес, 2014, - 416 с.

На 20 април 2013 г.⁸ в пореден рационално-критичен, гражданско-експертен опит, който съм нарекъл "Царят е гол"⁹, самоиронично, но с болка, че няма чувателност в обществото, отново съм стигнал до извода, че колкото и да изглежда наивно, резултатите от изборите зависят преди всичко от избирателите. "Именно по тази причина партиите ни объркват и разединяват, защото не могат без нашите гласове. Те ни манипулират спекулативно, че в парламента ще влязат само пет партии, че е безсмислено да се правят усилия за ефективно участие в изборите, че този парламент ще е кратък, че гражданите ще го контролират и ще го свалят, когато поискат.

Ето това са приказки за наивници, които ме карат отново и отново да бия тревога: ако пак ги допуснем във властта, следва ново безпрепятствено четиригодишно партийно крадене. Обстоятелството, че сега са принудени да подадат оставка, не променя намерението същите партии отново да са на власт. Както е видно, никой, в т. ч. и президентът не говори за изменение на Изборния кодекс. Идеята за провеждане на референдум за задължително и електронно гласуване реди следващите избори. Този факт не е случаен. Напротив, той е добре премислен и осигурен пропагандно партийен ход. Те всички, без нито едно изключение знаят, че оставането им във властта е възможно единствено при сегашните нечестни правила, които им осигуряват достатъчно привилегии и дискриминират всички независими кандидати на гражданите. Въпреки, че многократно го заявявах, което е видно и подолу - нищо не се променя. Гражданите с експертни знания и позиции бяхме постепенно изолирани и заменени от зависими и платени политикани, които сега осигуряват "граждански" тил на властимащите.

Представителната демокрация е управление чрез определени от гражданите техни представители. За да са автентични народни представители, те трябва да се избират информирано и съзнателно. Такава е главната задача днес – да превърнем изборите в широк акт на информирано и съзнателно гражданско участие. Знаем, че общата реакция е: това не може да стане, но също знам аргументирано, че няма друга алтернатива.¹⁰ Разбира се, нужни са благоприятни общи политически условия. Тогава те не паднаха от небето и ние не успяхме да ги създадем. За информация - в предишния парламент бе внесен проект на закон за промяна на Изборния кодекс. "Но партийните депутати не го включиха в дневния ред, а партийните протестиращи не протестираха!

⁸ Съвпадението с избухването на Априлското въстание е случайно, но сега го осмислям с добро чувство.

⁹ Вж. Брезоев, В. "Не" на партийната държава, с.141-143.

¹⁰ Пак там.

На 23 февруари в синтезиран анализ на обстановката в страната направих извод, че партиите отново се опитват да ни подведат и, че президентът – съзнателно или не – им помага осезателно! Формулирах ясно, че проблемът за неправилните изборни правила не бе повдигнат от действащите политици, че те специално прикриват своето монополно положение по отношение на гражданите, че имат картелно споразумение и искат наблюдатели от ОССЕ и ПАСЕ, за да сложат и международен печат на противоконституционното си влизане във властта.

На 2 април в статията определих като голяма опасност обстоятелството, че протестиращите, които ще участват в парламентарните изборите, ще го направят разединени, единствено чрез отделни малки партии".

Какво е онова, което можеше да се направи тогава, за да бъдем добре днес?

Трябваше да заставим президента и народните представители да удължат работата на 41-ото Народно събрание до приемане на промени в противоконституционните правила за избиране на народни представители, които са определени в Изборния кодекс. Защото тогавашният закон дискриминира гражданите и привилегирова партиите. Той не осигури равнопоставеност на българските граждани и както тогава писах и за съжаление се оказах прав "ако изборите се проведат, без той да бъде изменен, ще спечелят само партиите и в парламента отново няма да влезе нито един гражданин"¹¹. В подкрепа на подобна прогноза приведох аргументи в „Партийната агония на протестиращите“, че дори при отлични резултати на изборите, няма да има успех, защото протестиращите, които ще участват в парламентарните изборите, "ще го направят разединени, единствено чрез отделни малки партии. Да допуснем, че избирателите искат да подкрепят само протестиращите и гласуват за регистрираните около 60 партии? Делим 6 000 000 избиратели на 60 и получаваме 100 000 гласа – приблизително 2%, което означава, че те автоматично се преразпределят на партиите, които са преминали 4-процентния праг. Както се казва, честито на ГЕРБ, БСП, ДПС, Атака и/или Кунева. Българските избиратели начело с непримиримите активисти на протестите на 12 май ще ви поднесем властта на тепсия"¹².

Непосредствено преди изборите – на 9 май 2013 г.¹³ предупредих за огромната обща опасност в "Демагогия: измама, лъжа, лицемерие". Изразих опасения, че ще е непосилно ако отново бъдем измамени. Но дали съзнаваме, че изборите, които

решават въпроса за властта, са най-главната ни задача сега!? Дали разбираме, че властта е самоцел за няколкото олигархични мафиотски партии и че ако някога „с кръв“ са я взимали и давали, днес това се прави с демагогия и с многото откраднати от нас пари – лъжат ни или ни купуват, или и двете¹⁴.

Въпреки добрите намерения и положените усилия стигнахме до "Най- недемократичният парламент на България"¹⁵. В тази статия анализирах, че този парламент е най-недемократичният от всичките след 1989 г. Той е избран само с 38.8% от гласовете на всички имащи право на глас и фактически е непредставителен. Против този негов състав са 61.2%. В числа - депутатите не са получили пълномощия от 4 226 167 избиратели (3 377 515, които не са гласували и 848 652, които са гласували за други партии). Или фактически, в парламента са представени 3 541 745 избиратели. А правомощия да управляват БСП (942 541) и ДПС (400 466) черпят от едва 19.47% от имащите право на глас или 1 343 007 души. По списък избирателите са 6 919 260, а действителните гласове – 3 541 745. От тях за четирите партии са гласували 2 683 093. Такива са данните на партийната Централна избирателна комисия.

Както се вижда, въпреки че партийният картел на властта направи и невъзможното, за да отврати масовия избирател: предизвика, опорочи и се възползва от протестите и „импровизира“ предсрочни избори, сметката се оказа „без кръчмар“ – 42-ото Народно събрание е най-тяснопартийното до този момент. Във всички останали е имало повече партии. Такава е истината, както и да се опитват да я преиначават.

"Големият, гибелният проблем е безкултурното и безпросветно отношение към нашите общи политически условия. Принципът за разделението на труда е възприет дори в най-рутинните и незначителни професии, но за сферата на държавното управление той не се отнася. И най-дребният работодател има право да назначава работниците си и да преценява тяхната лоялност. Но българският избирател не иска и не може да определя, контролира и санкционира нито депутатите, нито излъчените от тях власти. Той безславно и много пагубно е предоставил това свое правомощие на един корумпиран, некултурен и непрофесионален партиен картел. За да няма банални асоциации, че по целия свят е така, опонирам, че различията са до степен на нетърпимост, Вярно е, че и на други места партиите злоупотребяват с властта, но демокрацията създава чувство за сигурност и справедливост у гражданите. Може ли най-висшата институция в парламентарната република, тази, която прави

¹¹ Пак там, с. 140.

¹² Пак там.

¹³ Сега отново осъзнавам, че съм писал на символна дата – победата над хитлерофашистка Германия.

¹⁴ Брезоев, В. "Не" на партийната държава, с. 143-144.

¹⁵ Пак там, с. 154-155.

законите, да е съмнително легитимна и съвсем нечестно и несправедливо избрана?! Може ли най-голямата парламентарна сила да иска касиране заради нарушаване на Изборния кодекс?! Може ли същият този Изборен кодекс да привилегирова партиите и всички те да се правят, че не знаят колко нечестни изборни правила са направили именно, за да са на власт. Това, което се получи, е политически нонсенс, защото партиите не спазиха дори собствения си архаичен и несправедлив Изборен кодекс. Нарушаваха го през цялата кампания с гнусните си „откровения“, омерзиха и демотивираха едва оцеляващите ни избиратели и с твърдите си симпатизанти, купените и заблудените нечестно запазиха властта и своите облаги от нея. Винаги в историята, когато е ставало дума за властта, лидерите са се отъждествявали с държавата (с националния интерес, с хората...). Но сегашните водачи на БСП, ДПС и Атака поставиха връх на йезуитщината. Както и да ни се представят, този парламент не е наш и няма да ни служи. Напротив, популизъмът и демагогията на мафиотското ни управление ще се засилват, защото това е действително най-недемократичният парламент на България¹⁶.

Що се отнася до дейността на правителството на Орешарски, тя бе предмет на три статии - "Аналитична информация за добросъвестни съзнателни граждани" (20 юни 2013 г.), "Ще доведат ли протестите до падането на правителството?" (20 юни 2013 г.), "Апел за политически разум"¹⁷ (18 юли 2013 г.).

"Какъв всъщност е нашият общ проблем? Политиката на държавата има смисъл единствено, ако е в полза на гражданите! Но политиката на управляващите в момента партии е самоцелното задържане на властта. Всички ние, в т.ч. и те самите живеем в ненормална държава, в която условията за живот са лоши. Колкото и да е способен и волеви отделният човек няма шанс да е успешен при тази несигурна и агресивна обстановка. Казано съвсем ясно: няма да се оправим, докато не осъзнаем, че единствено държавата е висша форма на човешка асоциация и няма измислена друга по-добра организация за живот на хората. Държавата – това сме ние.

¹⁶ Пак там.

¹⁷ Апелът е подкрепен и подписан от видни представители на българската научна мисъл и интелектуалци. Първоначално той е разпространяван в средищата на всекидневните протести. Впоследствие на 30 и 31 юли 2013 г. е публикуван в сайта Фрог нюз.бг (http://frognews.bg/news_57215/APEL_ZA_POLITICHESKI_RAZUM/ - 22.12.2013) и „Капитал.бг“ (http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/07/31/2113805_ucheni_otpraviat_apel_za_politicheski_razum/ - 22.12.2013), в „Обединение Протест“ във Фейсбук и в др. електронни медии.

За радост гражданското осъзнаване в нашата страна напредва. Но за да живеем качествено, е необходимо да установим културни и професионални политически (общодържавни) отношения помежду си. Да създадем по-съвършени държавни институции, като започнем с Народното събрание.

Парламентът е нашата – на гражданите – суверенна (висша) представителна власт. Именно ние, гражданите, с гласа си даваме правомощия. Но само по конституция В действителност партиите са узурпирали властта¹⁸.

Мандатът на 42-ото НС трябва да бъде незабавно прекратен по целесъобразност.

Как обаче да се противопоставим на иначе правдоподобно звучащите тези на партийните популисти?

1. България е в небивало тежко положение. Ако правителството падне и не предприеме мерки, ще стане страшно.

Това правителство е първото и единственото до този момент, което започва с негативен имидж – 23%, и е излъчено от парламент, който започва своята дейност с безпрецедентно ниско одобрение – 14%. Данните от представителното изследване на Алфа Рисърч потвърждават онова, което всички виждаме – отсъства минимално необходимото доверие за успешно управление. Само за един месец всички партии в парламента рязко губят подкрепа. Въпреки че за авторитетна власт не може да се говори, най-одобряван е президентът, което означава, че едно служебно правителство излъчено от него, ще има повече доверие и по-голям шанс да приеме спасителни мерки и да организира нови предсрочни избори. Следователно, страшно ще стане, ако не падне това правителство.

2. Какво като има нови избори, партиите пак ще спечелят!

Това са банализирани твърдения на политици, политикани, конюнктурни обществоведи и най-обикновени „всезнайковци“. Те изобщо не визират гражданите, които най-вероятно не считат за хора. Но гражданите имаме освен сериозен потенциал (който протестите показват) и огромен шанс. Нека да изпратим партиите на бунището на историята, като с мирните си протести ги заставим да променят изборните правила.

Необходимостта от правилни изборни правила не е отпаднала. Такива не намериха място в новия изборен кодекс. За управляващите този кодекс изигра своята роля. Той им бе необходим като време за поредното залъгване на гражданите. И както се видя успеха под формата на изцяло нов изборен кодекс да пренапишат партийните си привилегии. Най-главното бе, че това се правеше почти 9 месеца, време, което гражданите

¹⁸ Пак там.

прегълтнаха с надежда, но отново бяха измамани. И този път с помощта на мастити експерти от обезправени "обществени съвети" и сателитни на партиите организации, които се представяха като граждански, но по същество изпълниха партийните си поръчения.

А са нужни само няколко съществени промени, които да очертаят ролята на гражданина като законен свой представител. Нужен бе и все още е потребен на ЗИД на Изборния кодекс, който да равнопостави всички участващи в изборите. Има такъв проект на ЗИД на Изборния кодекс, който е изработен и обсъждан от широк кръг професионални политолози, политици и общественици. Той е депозиран последователно в 40-то, 41-то и 42-то народни събрания и е добра основа за работа на експертите и депутатите, които могат да го приемат в рамките на десетина дни. Ето един показателен факт, че партиите не искаха подобна промяна. Те не включиха в дневния ред на 6.03.2013 г. посочения законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, който народните представители Стоян Иванов и Кирил Гумнеров внесоха. Резултатите от гласуването тогава: общо гласували 127; ГЕРБ – за 4, против – 5, възд. – 76; КБ – 0, 0, 13; ДПС – 1, 2, 9; СК – 2, 3, 1; Атака – 8, 0, 0; нез. – 2, 0, 1.

"Новият закон би дал шанс на най-добрите представители на нацията да влязат в управлението и да са пряко отговорни пред гражданите. Той гарантира:

- конституционното право на гражданите да избират и да бъдат избирани;
 - равни права при издигането, регистрацията и участието в изборите на всички политически субекти – независими кандидати, граждански организации и партии;
 - равнопоставеност на всички кандидати – ефирно време и средства, които държавата осигурява на всеки редовно регистриран кандидат, еднакъв административен подход и контрол при разпределението на местата и техническите параметри на нагледната агитация;
 - пълна забрана за използването на държавно имущество от всички длъжностни лица, които се кандидатираат;
 - превръщането на парламента от параван за политическите партии в автентичен защитник на правата на всеки един български гражданин;
 - реален достъп до парламента на всички кандидати, получили необходимия брой гласове, чрез пълно премахване на изборната „бариера“ (изкуственото изискване за минимален изборен праг – сега той съвсем произволно и единствено в полза на големите партии, е 4%).
- Този законопроект предвижда създаването на национални инициативни комитети, които да регистрират граждански кандидати в многомандатните избирателни райони, да

организируют предизборната им кампания, да стартират народното събрание и да се саморазпуснат. Така новоизбраните народни представители ще са свободни да се ръководят единствено от своята съвест и убеждения.

Законопроектът не отнема права, той само възстановява конституционнообразните права на гражданите и ги поставя наравно с партиите!¹⁹

В пълна противоположност на тази философия е новоприетият изборен кодекс. Както и да се представя той продължава линията на партийните привилегии и на практика отново лишава гражданите от реалистична законова възможност да издигат и избират свои кандидати.

Някои по-добри разпоредби на новоприетия пред сега действащия Изборен кодекс, които се сочат от партийните му създатели като небивали постижения, са само за прикритие на едностранчивата му същност. Своевременното им аргументирано дезавуиране е необходимо, за да не допуснем поредното тотално (тоталитарно) партийно представителство във всички властови органи. Ако избраните отново са само партийни представители, последиците може да са непредвидими.

Пренебрегването на истинската легитимност на управлението е опасно. Колкото и да не допускате, колкото и да не ни се иска отлагането на справедливото решаване на въпросите за легитимността и за лоялността на управлението на държавата към гражданите, крие огромни рискове; създава предпоставки за ескалация на напрежение, за прояви на екстремизъм, насилие, вандализъм, застрашава сигурността и нормалния живот в страната. Безпокойството ми произтича от няколко съществени, но несправедливи и деструктивни нови положения в Изборния кодекс, които обаче спекулативно (или наивно) се представят като добронамерени.

Първо, преференцията в партийните листи не е нужна на гражданите. Тя е поредният маньовър на партиите. Елементарната логика подсказва, че за да изразиш предпочитанията си за някой партиен представител, трябва да гласуваш за неговата партия. Иначе казано, мажоритарен избор в България през 21 век означава гласуване за партия. Второ, 4-процентната бариера не е нужна на гражданите. Тя е узаконена противоконституционна кражба на гласовете на всички кандидати, които не са преминали този изкуствено създаден проблем. Това е партийна догма, която своевременно трябва да се премахне.

Трето, предизборната кампания на всички кандидати трябва да се финансира от държавата, за да се състезават те при равни условия. Това е нужно, за да се ориентират българските граждани

¹⁹ Пак там.

кои са достойни за тяхното доверие и да направят своя съзнателен избор.

Нека си спомним, че правата на човека са всеобщи, принадлежат на всеки един човек при всички ситуации и при тях няма значение кой каква позиция има в обществото. Те принадлежат на човешкото същество като такова и всяко лице идва на този свят, надарено с тези права. Правата на човека са неотчуждаеми, индивидът не може да бъде лишен или доброволно да се лиши от своите човешки права²⁰. Както се вижда, никой, дори ние самите, не можем да се лишим от своите права. Напротив, правата на човека сами по себе си формират достатъчно оправдание за претенции, които по отношение на изборните правила са христоматийно наложителни и трябва да се предявяват от всички, които имаме глави на раменете си.

Възможността да се предявяват претенции е най-важният аспект на правата на човека. Претендирането за права е за нещо изначално справедливо и достойно, което принадлежи на човека, и държавата е длъжна да му го осигури²¹. Контекстуалният проблем тук е ще доведат ли протестите до падането на правителството? "Този въпрос е главният днес! Защото главен е този въпрос, без решаването на който всички останали не могат да бъдат решени. Няма как да се живее в държава, в която постоянно се протестира! Или в държава, в която милиони подкрепят протестите, които са много симпатични и интелигентни, но не свалят управляващите и няма сериозни признаци да го постигнат²².

Нещо повече, чуваемост управляващите нямат за нищо и никого. Имитират взаимодействие с гражданите, но изобщо не се вслушват в техните искания. Поредното доказателство е безразличието към интелектуалния опит на участниците в гражданската форма "Експертно общество". Техният апел за политически разум бе отминат с пълно безразличие от всички негови адресати. Отклик имаше само в социалните мрежи и дейци на образованието и науката. Ето неговите съществени положения и основания.

"Уважаеми граждани на Република България, Държавата има смисъл, ако ефективно защитава индивидуалните ни права. През годините на прехода България изостави своите задължения към гражданите. Управляващите в ротация партии и съпътстващата ги организирана престъпност се самозабравиха в злоупотребата с власт. Наложено бе безкултурно, непрофесионално и

несправедливо управление. Но то бе възможно благодарение на нашето неестествено, незряло гражданско поведение.

Сега сме свършено други, осъзнаваме се като реален фактор за качеството на живота си в България. И е добре вече по-интелигентно да търсим изход от всеобхватната криза, която сами си сътворихме. Да предприемем всеобщи, бързи и адекватни мерки за нормално функциониране на държавата. Преди всичко друго, най-важно е своевременно да реформираме най-високата институция на представителната демокрация – Народното събрание. Там са нужни образовани, способни и независими хора.

Госпожи и господа народни представители от 42-ото Народно събрание, вие сте на ход. Необходима е промяна във властта още сега, чрез общо, разумно и осъзнато участие на гражданите в изборите. Вие можете да имате съществен принос, като ускорено приемете само най-необходимите поправки в Изборния кодекс. Те ще равнопоставят и улеснят гражданите в изборите за парламент и не изискват повече от двадесетина дни интензивна творческа работа.

Нека да е ясно – този парламент е легитимен (по сегашния пропартиен Изборен кодекс), но не съответства на Конституцията и не е автентичен представителен орган на гражданите. Той е избран с 38.8% от гласовете на имащите право да гласуват и работи само с 19.47% – на БСП и ДПС. Следователно той няма необходимото доверие, морален и професионален капацитет да работи нормално и не може да приеме изцяло нов Изборен кодекс. Такава задача само ще удължи неговата агония.

Господин Министър-председател, подайте незабавно оставка! В условията на недоверие, политическа нестабилност и постоянни протести вие не можете да проведете никакви полезни управленски дейности. Хубавите изключения за майчинските и ел. ток, както и други подобни, създават опасения за последващи компенсаторни рестрикции. Не поставяме под въпрос личностните и професионалните Ви качества. Колкото и да е безспорна експертната Ви кариера, вие сте заложник на партийно-олигархични интереси и не сте свободен да управлявате професионално. Ако сега подадете оставка, протестите ще спрат, общественото напрежение ще намалее, обстановката в страната ще се нормализира и вие ще работите спокойно до назначаването на ново служебно правителство.

Господин Президент, по Конституция вие сте обединител на всички българи, бъдете такъв и реално. Настоятелно предложете на парламентарните партии да приемат ускорено необходимите поправки в Изборния кодекс. Те по същество са само три: (1) да отпадне изцяло 4-процентният изборен праг, за да не се

²⁰ Вж. Osiatynski, W. Въведение в концепцията за права на човека //

<http://www.bghelsinki.org/bg/publikacii/digest/wiktor-osiatynski/2009-06/vvedenie-v-koncepciyata-za-prava-na-choveka/> (22.12.2013).

²¹ Пак там.

²² Брезоев, В. "Не" на партийната държава, с.149.

переразпределят (крадат) гласовете от малките участници в изборите; (2) инициативните комитети на гражданите да могат да издигат и избират свои кандидати във всички многомандатни избирателни райони; (3) финансова и медийна равнопоставеност в предизборната кампания. Всички останали предложения на граждани и партии са технически и могат да бъдат интегрирани и прецизирани за съвсем кратко време.

За да няма съмнения и оправдания, че заради преговорите за европейските фондове правителството не трябва да подава оставка, освободете господин Орешарски от партийната зависимост и му предложете да стане служебен премиер.

Така, от една страна, ще се избегнат евентуални властови сътресения, а от друга – ние, избирателите, ще избираме кой да ни представлява в парламента по нови по-справедливи правила.

Уважаеми активни участници в протестите! Ние – учени, преподаватели и експерти в различни области, отправяме този общ политически призив към всички български граждани. Но конкретно се обръщаме към народните представители и персонално към министър-председателя и президента, защото смятаме, че трябва да открием и изискваме тяхната адекватна персонална отговорна позиция.

Но в тази неделима градация за значението на всеки един от нас при създаването на общите ни условия ВИЕ, активните участници в протестите, сте най-важни и главно от вас зависим пряко всички. Ние разчитаме на вашето цивилизовано, мирно и законово поведение, което непременно да доведе до приемане на честни правила за следващите парламентарни избори и незабавна оставка на правителството!

Друго от този партиен парламент и това партийно правителство не можем и не трябва да искаме.

Несъстоятелността на новия Изборен кодекс се прояви още на първите избори на 25 май 2014 година. Въпреки безпрецедентно ниските партийни резултати, отново бяха избрани само техни представители. За петте партии и коалиционните им сателити, които имат евродепутати, гласуваха едва 26.78%. Какво по-голямо доказателство, че правилата са чудовищно неправилни! Дори когато 73.22% са против партиите, те печелят. Казано различно, 1 874 761 гласа за 5 партии се зачитат, а 4 855 869 - не. И това при безспорния факт, че всички партии са загубили подкрепа: ГЕРБ – 200 767 избиратели, БСП – 518 504, Реформаторският блок (като съставни части: СДС – 48 861, ДСБ+БФФ [1] – 103 638, България на гражданите – 115 190) – 267 509, дори фаворитът ДПС загуби 13 471 избиратели [2].

Следователно обективно се налагат императиви, които вече не могат да се премълчават и минимизират. Това би било опасно не само в

необозримото бъдеще. Събитията в Близкия изток и Украйна, както и стандартът ни на живот са реални тревожни симптоми. Професионалният политологически прочит изисква от изборните резултати в България да извадим своевременни поуки с по-широко геополитическо значение. Това, което се случи у нас на 25 май 2014 г., по нищо не се отличава от повечето геополитики на Европа – нито в количествен, нито в качествен аспект. Партийната власт, която се е установила в ЕС губи подкрепа закономерно. Политиката на обогатяване чрез властта не може да продължава безнаказано.

Едностранната партийна угроза обаче е на път да се подмени от друга нейна разновидност – настъпващият популизъм. В малка България (и другите малки членове на ЕС) негова характеристика са необоснованите обещания за справедливо, самостоятелно и свободно управление и поведение както в собствените страни, така и в мащабите на Европа. Показателни са претенциите за "чисти ръце" и за министърпредседателския пост на лидера на "България без цензура". В големите страни-членки популизмът се изразява в национализъм, който е не по-малко претенциозен и опасен.

Очевидно поуките за издигането на ролята на гражданите и за минимизирането на спекулативното значение на партиите са крайно наложителни и не бива повече да се отлагат. Както и да се представят, каквито и прийоми да използват партиите, те винаги обслужват интересите на малка част от хората. И единственото работещо средство против тази несправедливост е съзнателното противодействие на гражданите. Не чрез своеволна сила или популистки измами, а единствено чрез всеобщ и честен избори. Справедливостта изисква всички участници в тях да са равнопоставени във всяко едно отношение. Да има правила, които действително правят конкурентоспособни гражданите и всички техни организации (в т.ч. и политическите партии). Съвременната демокрация е възможна единствено при еднакви организационно-технически и финансови условия и при въвеждането на най-високите научно-технически постижения в изборната технология и управлението.

Не съществуват причини посоченото да не стане. Аргументи, за да няма съмнения (и обвинения) за нереалистични очаквания и утопизъм има достатъчно. Нужна е подкрепа за научнообосновани и реално постижими промени, които са в обща полза и създават условия за широко представително, културно и професионално управление. Нужно е с цивилизованата си гражданска позиция да заставим депутатите да приемат принципите за равнопоставеност на всички участници в изборите от момента на кандидатиране, до тяхното избиране

и в дейността им по време на управленския мандат. Това включва няколко изменения и допълнения, които изискват максимум един месец. След като и управляващите партии бяха принудени да заявят, че са за предсрочни избори, не бива да им позволим да направят поредния партиен маньовър. Не бива да се подвеждаме, че са загрижени за нас. Единствената им цел е - отново да дойдат на власт. И не искат да знаят, че вече няма кой да търпи партийната олигархия, колкото и да се прикрива зад изпразнени от съдържание лозунги за общо благоденствие. Гражданите осъзнават, че партиите не могат повече да подменят демокрацията, тя е власт на народа и се прави от негови автентични представители. Представителната демокрация няма алтернатива. Но тя може и трябва да бъде подобрявана с преки допитвания до гражданите. Това е извън всякаво съмнение, особено днес, когато съвременната наука позволява както гласуванията, така и допитванията да се правят по електронен път.

В заключение ми се ще да открия ролята на политологията като наука за политиката, държавата и нейното управление. Да припомня пряката връзка на професионалното управление и добрата политика със стандарта на живота на всеки един индивид. И по тази причина демагогията и политическата спекула са недопустими. А самозалъгването, представяно като "научнообосновано" граничи с мащабно осъзнавано престъпление. "Механизмът на юридическата власт установява реда в отношенията чрез правото, но политиката на държавата определя философията на всички човешки отношения, в т.ч. и юридическите. В противовес на формалното разделение на властите именно политиката определя тяхната държавна единност, независимост и баланс... такава е ценностната йерархия: политиката, разбирана като човешка идея, философия, теория, практика, цел и резултат на властта"²³.

Използвана литература

1. Аристотел. Политика / Аристотел ; Прев. Анастас Герджиков ; Ред. Богдан Богданов. – София : Отворено общество, 1995, – 332 с., с. 64 и сл.
2. Аристотел. Политика / Аристотел; Прев. Анастас Герджиков ; Ред. Богдан Богданов – София: Отворено общество, 1995, – с. 64.
3. Ашин, Геннадий К., Охотский, Евгений В. Железният закон олигархических тенденций по Роберту Михельсу / Геннадий Константинович Ашин, Евгений Васильевич Охотский (Курс элитологии). – Москва : Спорткадемпредс, 1999. – 368 с. <http://vikent.ru/enc/1970/> (22.12.2013).
4. Бастиа, Фредерик. Държавата / Фредерик Бастиа ; Прев. Георги Ангелов, Елица Радонова, Калина

- Любомирова, Стефан Кралев. – София : ИК МаК и Изток-Запад, 2008, – 141 с.
5. Виновниците за геноцида над българите трябва да бъдат наказани. Център за демографска политика, 2013 <http://bgdemography.eu/index.php/novini/109-vinovnizite-za-genotzida-nad-balgarite-tryabva-da-badat-nakazani> (9.04.2014).
6. Гълбрийт, Джон. Анатомия на властта / Джон Кенет Гълбрийт ; Прев. Таня Маринчешка. – София : Христо Ботев, 1993, – 174 с.
7. Енциклопедия на политическата мисъл – Блекуел / Съст. Дейвид Милър, Джанет Колман, Уилям Конъли, Алан Райън ; Прев. Мая Пенчева. – София : Център за изследване на демокрацията, ЛИК, 1997, – 672 с.
8. Макиавели, Николо. Князът / Николо Макиавели ; Прев. П. Драгоев. – София, Търговска печатница, 1933, – 120 с.
9. Манолов, Георги Л. Политическият елит: Теория, история, лидерство / Георги Любенов Манолов. – Пловдив : УИ Паисий Хилендарски, 2012, – 316.
10. Манолов, Георги. Политология (4 прер. и доп. изд.) / Георги Любенов Манолов. – Пловдив : УИ П. Хилендарски, 2008, – 390 с.
11. Моска, Гаэтано. Правящият клас / Гаetano Моска ; Пер. Т.Н. Самсоновой // Социологические исследования (СоцИс). – Москва, № 10, № 12, с. 97-117. http://swotanaliz.ru/eratostbenes/pravo/Gaetano_Moska_-_Pravjakhij_klass.html (22.12.2012).
12. Парето, Вилфредо. Компендиум по общей социологии (2-е изд.) / Вилфредо Парето; Пер. А.А.Зотова – Москва : Изд. дом Государственный университет Высшая школа экономики, 2008, – 511 с.
13. Платон. Държавата. Т. 1 / Платон ; Прев. Александър Милев. – София : Наука и изкуство, 1975, Т. 3, – 557 с.
14. Политология (4 прер. и доп. изд.) / Георги Янков и др.; Ред. проф. Георги Янков. – София : УИ Стопанство, 2001, 295 с.
15. Политология (4 прер. и доп. изд.) / Георги Янков и др.; Ред. проф. Георги Янков. – София : УИ Стопанство, 2001, 295 с.
16. Попър, Карл. Нищетата на историцизма / Карл Попър; Прев. Кънчо Кожухаров. – София : Рива, 2000, - 174 с.
17. Ранд, Айн. Капитализмът – непознатият идеал / Айн Ранд ; Прев. Асенка Христова, Весела Василева, Гинка Караиванова, Грета Недялкова, Димитър Стоев, Ирен Бойкикева, Ирена Петрова, Милена Попова, Мина Цонева. – София : ИК МаК и Изток-Запад, 2006, – 413 с.
18. Трето Европейското проучване на качеството на живот. ноември 2014 г. <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1264.htm> (9.04.2012).

²³ Брезоев, Владимир. "Не" на партийната държава. София : Елит прес, 2014, с. 320.